

Протокол № 2
засідання бюро з якості освіти історичного факультету
від 04 листопада 2020 р.

Присутні: голова бюро з якості освіти історичного факультету доц. В.В.Безуглий, члени бюро з якості: декан ІФ проф. С.І. Світленко, секретар бюро з якості освіти доц. О.О. Чепурко, О.М. Каковкіна, В.В. Грушка, О.В. Бойко, В.І. Воронов, студенти: О.К. Долгова, П.І. Городецька, С.Б. Сільванович, Ю.Ю. Соболенко, А.В. Шимко.

Черга денна:

1. Про хід та перші висновки повторної акредитації ОП «Середня освіта (Географія)» (2-3 листопада 2020 р.). Про стан та заходи щодо залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців та випускників) до процесу розробки, перегляду та моніторингу освітньої програми «Середня освіта (Географія)».

Доповідач: гарант освітньої програми, доц. Г.О. Лисичарова.

2. Про доцільність відкриття нових освітніх програм «Європейські студії та американістика» та «Історична україністика та прикладна історія».

Доповідачі: завідувач кафедри всесвітньої історії, д-р істор. наук, проф. Д.В. Архірейський Д.В., завідувач кафедри історії України, канд. істор. наук, доц. О.М. Посунько.

3. Про внесення змін до ОП «Історія та археологія» на 2021-22 н.р.

Доповідач: завідувач кафедри історії України, канд. істор. наук, доц. О.М. Посунько.

Хід засідання:

Слухали:

I. Повідомлення про хід та перші висновки повторної акредитації ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня (2-3 листопада 2020 р.). Про стан та заходи щодо залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців та випускників) до процесу розробки, перегляду та моніторингу освітньої програми «Середня освіта (Географія)».

Доповідач: гарант освітньої програми «Середня освіта (Географія)» доц. Г.О. Лисичарова у своєму повідомленні озвучила основні загальні результати акредитаційної експертизи освітньої програми. З 02 по 03 листопада 2020 року дистанційно засобами платформи Zoom здійснювалася повторна акредитація ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня експертною комісією НАЗЯВО. До акредитації були залучені представники всіх ланок освітнього процесу, що мають відношення до ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня підготовки здобувачів вищої освіти.

Під час фінальної зустрічі керівником комісії були озвучені загальні враження від роботи комісії. Сильними є такі позиції акредитаційної справи:

1) здобувачі вищої освіти, випускники є щирими, вболівають за ОП, на якій навчаються. Рекомендація дослухатися до їх пропозицій з подальшого вдосконалення ОП;

2) спостерігається плідна співпраця з академічними установами, МАН, закладами середньої освіти, яка дає результати якісної підготовки здобувачів освіти за ОП;

3) наукові здобутки студентів – перемоги в наукових конкурсах, олімпіадах, чимало наукових публікацій;

4) популяризація в університеті академічної доброчесності, відсутність випадків корупційності, будь-якої дискримінації;

5) оскільки відбувається повторна акредитація, то особливо зазначається, що зауваження GER були виконані на 100%;

б) відмічається наявний багаторічний досвід на платформах дистанційного навчання – кафедра географії є однією з перших, що опанувала хмарне середовище Microsoft Office 365.

Разом із тим були висловлені й такі рекомендації для покращення ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня: варто посилити практичну підготовку здобувачів вищої освіти, можливо ще збільшити кількість кредитів шляхом зменшення кредитів на виконання кваліфікаційної магістерської роботи; посилити публікаційну активність НПП кафедри географії у міжнародних науково-метричних базах; створити кафедри географії власну паралельну держдоговірну тематику зі спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія); вбачається доцільним створення власного кафедрального збірника наукових праць зі спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія); для поліпшення кадрового потенціалу започаткувати в університеті освітню наукову програму спеціальності 014 Середня освіта для підготовки докторів філософії; продовжувати вдосконалювати та оновлювати матеріально-технічну базу підготовки здобувачів вищої освіти; ще ширше залучати до всіх процедур оновлення ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня зовнішніх стейкхолдерів.

Була підтверджена доцільність залучення до забезпечення якості освітньої програми «Середня освіта (Географія)» стейкхолдера - методиста КЗВО ДАНО ДОР Кудирко В.І. на 0,25 ст. згідно наказу № 758к від 02.10.2020.

Рішення:

Прийняти до відома перші результати повторної акредитації ОП «Середня освіта (Географія)» (2-3 листопада 2020 р.) та вважати доцільним залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців та випускників) до процесу розробки, перегляду та моніторингу ОП «Середня освіта (Географія)».

Голосували:

За – 12 осіб:

Проти – немає;

Утрималися – немає.

2. Про доцільність відкриття нової освітньої програми «Європейські студії та американістика» та «Історична україністика та прикладна історія».

Доповідач: завідувач кафедри всесвітньої історії, д-р істор. наук, проф. Д.В. Архірейський зазначив, що розроблена кафедрою всесвітньої історії ОП «Європейські студії та американістика» нерозривно пов'язана із діючою наразі освітньою програмою «Історія та археологія», адже, відповідно до рекомендацій навчально-методичного відділу, у частині обов'язкових компонентів вона має 69 кредитів, спільних із діючою ОП. Водночас «Європейські студії та американістика» має низку індивідуальних особливостей, які формують її специфіку і покращують шанси на збільшення набору на спеціальність 032 Історія та археологія. Індивідуальність нової освітньої програми відображується компонентами на 54 кредити. Зокрема, передбачається збільшення навантаження з іноземних мов, конкретизуються назви фундаментальних дисциплін з історії Європи та Америки, деяких спеціальних освітніх компонентів.

Основними перевагами представленої ОП є:

1) новаторська назва «Європейські студії та американістика», що виглядає більш прагматично і перспективно, ніж існуюча ОП, розширюючи можливості факультету у вступній кампанії. Конкретизована назва нової ОП дає можливість проведення більш цілеспрямованої, активної, отже, й ефектвної профорієнтаційної роботи силами зацікавлених в успіху НПП кафедри;

2) ОП «Європейські студії та американістика» підвищує шанси працевлаштування випускників, адже у ній: а) збільшено обсяг викладання іноземних мов (у 2,5 рази); б) передбачено історико-туристичну практику з відповідною теоретичною дисципліною, що дозволить випускникам претендувати

на працевлаштування у новій для них сфері; в) передбачено можливість викладання силами НПП кафедри всесвітньої історії (проф. Н. В. Венгер, доц. В. С. Лавренко та О. Є. Ходченко) деяких профільних дисциплін англійською мовою; г) посилено та якісно покращено ту частину компонент професійної підготовки, що пов'язана з опануванням історії Європи та Америки;

3) збільшення обсягу викладання іноземних мов, окрім забезпечення кращої професійної підготовки студентів-істориків, поліпшуватиме виробничі взаємовідносини між факультетами ДНУ.

Доповідувачем наголошується, що кафедра всесвітньої історії зберігає у новій ОП рівно ту ж кількість кредитів, що і в діючій ОП, і це свідчить не про бажання кафедри підім'яти під себе спеціальність за рахунок інших історичних кафедр, а про орієнтацію на збільшення контингенту студентів, що відповідає інтересам всіх кафедр історичного факультету.

Питання:

1. Доц. В.В. Безуглий: У чому полягає інноваційність розробленої ОП ? Які інноваційні компоненти пропонується включити до представленої ОП ?

Проф. Д.В. Архирейський: У новій освітній програмі посилюється вивчення європейської та американської історії, для чого, крім іншого, в 2,5 рази збільшується навантаження з іноземних мов; пропонується історико-туристична практика з відповідною теоретичною дисципліною, що надає випускникам шанси для працевлаштування у новій для них галузі. За рахунок спеціальних курсів у вибірковій частині ОП студенти розширяють свої знання про історико-культурні та регіонально-історичні аспекти запропонованого напряму.

2. Доц. В.І. Воронов: Чи не варто кафедрі поміркувати над назвою ОП, оскільки «Європейські студії» – це назва більш історіографічна, а «Американістика» – надто загальне поняття ?

Проф. Д.В. Архірейський: Ми знаємо, що деякі слова мають по кілька тлумачень. Слово «студії», як, до речі, і слово «історія», також має кілька значень. «Студії» може означити історичні праці, а може – вивчення, дослідження, пізнання історії. Тому тут суперечності немає. Щодо «американістики», то слід зауважити, що назва ОП має певний контекст, в якому і слід розуміти значення поняття «американістика». Це значення однозначно має прив'язку до історичного, а не якогось іншого, контексту. Крім того, на теренах сучасної України, в системі вищої освіти вже є прецеденти використання поняття «студії» саме не в історіографічному контексті, а поняття «американістика», навпаки в історичному.

3. Доц. О.О. Чепурко: Чи відповідає наведений у представленій ОП класифікатор професій тим освітнім компонентам, що наявні в ній ?

Проф. Д.В. Архірейський: Допускаю деякі невідповідності, колектив розробників обов'язково доопрацює цей момент і підкорегує відповідну частину ОП належним чином.

Обговорення:

В обговоренні виступили декан ІФ проф. С.І. Світленко, заст. декана доц. В.В. Безуглий, студент групи П-18-2 С.Б. Сільванович, які наголосили про вчасність та доцільність відкриття та впровадження ОП «Європейські студії та американістика» у межах ліцензійного обсягу спеціальності 032 Історія та археологія. Водночас декан ІФ проф. С. І. Світленко висловив деякі побажання щодо посилення змістової частини ОП з урахуванням західноєвропейського та американського дидактичного досвіду.

Рішення:

Вважати доцільним відкриття та впровадження ОП «Європейські студії та американістика» в межах ліцензійного обсягу спеціальності 032 Історія та археологія та рекомендувати її для подальшого обговорення на вченій раді історичного факультету.

Голосували:

За – 12 осіб:

Проти – немає;

Утрималися – немає.

Доповідач: завідувачка кафедри історії України, канд. істор. наук, доц. О.М. Посунько наголосила, що кафедра історії України пропонує запровадження нової ОП «Історична україністика та прикладна історія» із 2021/22 н.р. для підготовки бакалаврів за спеціальністю 032 Історія та археологія. Метою представленої програми є підготовка фахівців у сфері української історії, основним предметом діяльності яких буде відродження і збереження вітчизняної історичної пам'яті і широка репрезентація історії у публічній сфері.

Доцільність відкриття представленої ОП зумовлена:

1) Потребою розвитку історичних українознавчих студій, що диктується необхідністю повномасштабного відродження і збереження історичної пам'яті українського народу, що сприятиме утвердженню в українському суспільстві сучасної історичної і національної свідомості та мислення. Діюча освітня програма «Історія та археологія», за якою нині здійснюється підготовка фахівців, має вельми широку спрямованість і місце історичної україністики у ній є явно недостатнім. Натомість, випускники факультету часто працюють в освітньо-науковій чи науковій сферах, де основною по факту є тематика з історії України, а також у загальноосвітніх навчальних закладах, освітніх центрах з підготовки до ЗНО, де головна увага знову таки приділяється саме вітчизняній історії.

2) Необхідність більшої прикладної спрямованості підготовки фахівців. Аналіз ситуації з працевлаштуванням випускників історичного факультету свідчить, що значна їх частина працює в органах державної влади, управління та місцевого самоврядування, громадських організаціях, які спеціалізуються на розробці освітньо-культурних, історико-культурних заходів та

проектів, а також у сферах зв'язків із громадськістю та екскурсійно-туристичного бізнесу.

3) Соціальний чинник впровадження нової ОП має винятково важливе значення для збереження кадрів вищої кваліфікації, оскільки на сьогодні на кафедрі історії України на повну ставку працюють лише завідувач кафедри та два професори, а ще два професора та чотири доцента – на 0,5 ставки, один доцент – на 0,75 ставки. Все це створює соціальну напруженість і зрозуміле невдоволення досвідчених науково-педагогічних працівників, які не можуть забезпечити себе гідною зарплатою, а згодом й пенсією.

4) Зацікавленість НПП у профорієнтаційній роботі та в інноваційному розвитку. Колектив кафедри має високий науковий і професійний потенціал, і нова програма посилить персональну зацікавленість і відповідальність НПП за проведення профорієнтаційної роботи і підготовку інноваційних курсів.

Головними особливостями освітньої програми має стати поєднання у навчальному процесі теорії та практики застосування отриманих знань. Зокрема, планується зосередитися на отриманні прикладних навичок з організації, планування та управління науковими, освітньо-історичними, історико-культурними проектами, краєзнавчо-туристичною, екскурсійною діяльністю; набуття компетенцій, знань, практичних вмінь та навичок для роботи з громадськістю у справі широкої популяризації сучасних досягнень історичної науки та освіти. Таким чином, окрім академічної орієнтації (дослідження української історії), програма має включати суттєву практичну складову, яка доповнюватиметься проходженням чотирьох практик: археолого-етнографічної, історико-краєзнавчої, архівно-музейної, екскурсійно-експозиційної. Передбачається навчання з великою складовою комунікативних та міжособистісних навичок державною мовою.

До наявного переліку професій, які має основна ОП «Історія та археологія» відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003: 2010 (2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик

(суспільні відносини), консультант з питань історії; 2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів) у новій ОП додається: 3340 – асистент вчителя; 3340 – лаборант (освіта); 3414 – екскурсовод; 3414 – організатор подорожей (екскурсій); 3436 – референт; 3439 – інструктор з організаційно-масової роботи; 3439 – організатор громадських заходів; 3439 – фахівець з інтерв'ювання; 3474 – організатор культурно-дозвіллевої діяльності.

Кадрове забезпечення нових дисциплін, що пропонуються, буде здійснюватися висококваліфікованими науково-педагогічними працівниками кафедри історії України, а це 5 докторів історичних наук, професорів; 6 кандидатів історичних наук, доцентів; окремі дисципліни – НПП інших кафедр історичного факультету та університету. Кафедра бере на себе зобов'язання вчасного навчально-методичного забезпечення нових дисциплін за ОП «Історична україністика та прикладна історія».

Питання:

1. Доц. В.В. Безуглий: В чому у представленій ОП проявляється практичний зміст історичної науки? Які освітні компоненти цьому сприятимуть?

Доц. О.М. Посунько: Практичний зміст програми запрограмований на підготовку спеціалістів, які працюватимуть у публічній сфері. Передбачається, що значну практичну складову матимуть дисципліни: «Основи охорони та збереження історико-культурної спадщини», «Інформаційно-комунікативна культура історика», «Цифрова історія», «Історична екскурсіологія», «Практична історія України» та інші. Також і у вибірковій частині нами бачиться потреба впровадження більшої кількості практикумів, спецсемінарів, що буде спрямовано на реальну, практичну сторону освоєння фаху.

2. Доц. О.В. Бойко: Чи не занадто україноцентричною є запропонована ОП? Як у ній розподілені освітні компоненти за іншими кафедрами історичного факультету?

Доц. О.М. Посулько: Певна «україноцентричність» зумовлена потребами ринку праці. Ми готуємо спеціалістів для українських освітніх, культурних, громадських організацій, які будуть працювати з вітчизняним історичним матеріалом.

Стосовно інших кафедр, то ми керувалися насамперед внутрішньою логікою побудови програми для виконання певних задач. Ми виконали мінімальні вимоги стосовно змін базової програми за спеціальністю 032 Історія та археологія і готові заслухати пропозиції інших кафедр додатково, якщо вони будуть відповідати загальній концепції пропонованої нами освітньої програми.

Обговорення:

В обговоренні виступили декан ІФ проф. С.І. Світленко, доц. О.О. Чепурко, які підтримали вчасність та доцільність відкриття та впровадження ОП «Історична україністика та прикладна історія» в межах ліцензійного обсягу спеціальності 032 Історія та археологія. Зокрема, декан ІФ, проф. С.І. Світленко наголосив на оригінальності та змістовній привабливості пропонованої ОП, а також на великому кадровому потенціалі та значних попередніх наробках кафедри історії України, що дозволяє впровадити дану програму з 2021/22 н.р.

Рішення:

Вважати доцільним відкриття та впровадження ОП «Історична україністика та прикладна історія» в межах ліцензійного обсягу спеціальності 032 Історія та археологія та рекомендувати її для обговорення на вченій раді історичного факультету.

Голосували:

За – 12 осіб:

Проти – немає;

Утрималися – немає.

3. Про внесення змін до ОП «Історія та археологія» на 2021-22 н.р.

Доповідач: завідувач кафедри історії України, канд. істор. наук, доц. О.М. Посунько просить розглянути на засіданні Бюро якості освіти такі питання про внесення змін до ОП «Історія та археологія» на 2021-22 н. р.:

- НМК кафедри історії України вважає за необхідне ОК «Історичне краєзнавство» внести у перелік обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки. Така позиція обумовлена тим фактом, що до трьох з чотирьох навчальних практик у бакалаврів читається обов'язковий профільний курс, а для історико-краєзнавчої практики такого курсу не передбачено;

- внести до ОП «Історія та археологія» освітній компонент «Історія української культури» для студентів першого (бакалаврського) рівня. Відповідно до наказу №100 по Дніпровському національному університету та додатку до нього № 1 від 20 травня 2020 р. дисципліна «Історія та культура України» є обов'язковою для всіх спеціальностей ДНУ. Не є виправданим, що фахівці зі спеціальності 032 Історія та археологія, 014.03 Середня освіта (Історія) не слухають курсу з історії української культури.

Рішення:

Через незгодженість цього питання з гарантами ОП «Історія та археологія» та «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня прийняти пропозиції до відома і повернутися до їх вирішення на бюро якості у грудні 2020 р.

Голосували:

За – 12 осіб:

Проти – немає;

Утрималися – немає.

Голова бюро з якості освіти ІФ, доц.

Віталій БЕЗУГЛИЙ

Секретар бюро з якості освіти ІФ, доц.

Олександр ЧЕПУРКО